

Powoli spada liczba wniosków o areszt tymczasowy

27 czerwca 2024

Nadużywanie tymczasowego aresztowania to w Polsce stary problem, a ostatnie lata były pod tym względem szczególnie złe – wskazuje Prawo.pl. Jednak, jak podaje serwis, od początku tego roku trend wyraźnie się zmienia. Liczba wniosków o zastosowanie tego najbardziej uciążliwego środka zapobiegawczego spadła o ok. 30 proc.

Według Prawo.pl w 2001 roku w polskich aresztach przebywało ponad 24 tys. osób, co było rekordem po zmianie ustroju. Potem zaczęły się pozytywne zmiany, najpierw w praktyce prokuratury i sądów, a potem też trochę w prawie, i na początku drugiej dekady XXI wieku udało się ograniczyć w Polsce stosowanie tymczasowego aresztowania.

Serwis informuje, że w 2016 roku liczba tymczasowo aresztowanych (przebywających w danym czasie w aresztach) spadła do poziomu poniżej 5 tysięcy. „Ale to był koniec tego dobrego trendu, bo władzę od końca poprzedniego roku sprawowała już Zjednoczona Prawica, a ministrem sprawiedliwości i prokuratorem generalnym był znany z rygoryzmu prawnego Zbigniew Ziobro” – czytamy na łamach Prawo.pl.

Od 2018 roku liczba tymczasowo aresztowanych systematycznie rosła, a na koniec 2023 r. osiągnęła poziom 22 949 wniosków.

Według serwisu po zmianie władzy nie nastąpiły w tej dziedzinie natychmiastowe zmiany, mimo że jej przedstawiciele to zapowiadali. Podano, że w styczniu br. w zakładach penitencjarnych przebywało 8345 tymczasowo aresztowanych, a na koniec maja – 8255.

Zdaniem cytowanego przez serwis dr hab. Mikołaja Małeckiego z

Uniwersytetu Jagiellońskiego, bolączką polskiego wymiaru sprawiedliwości w ostatnich latach było właśnie nadużywanie instytucji tymczasowego aresztowania, czyli środka zapobiegawczego, który powinien być stosowany w ostateczności, zgodnie z konstytucyjną zasadą proporcjonalności. „Na to wskazywały wszystkie organizacje, które zajmują się monitorowaniem praktyki wymiaru sprawiedliwości – Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Court Watch Polska, a także kierowany przeze mnie Krakowski Instytut Prawa Karnego” – dodał dr Małecki w rozmowie z serwisem.

Prawo.pl zwróciło uwagę, że podobnego zdania jest obecny minister sprawiedliwości i prokurator generalny Adam Bodnar, który już na początku swoich rządów zadeklarował zmiany w tym zakresie. Podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach stwierdził, że problem tkwi zarówno w przepisach, jak i praktyce ich stosowania. Jeśli chodzi o przepisy, to minister poinformował, że nad zmianami dotyczącym tymczasowego aresztowania pracuje już Komisja Kodyfikacyjna Prawa Karnego – podaje serwis.

Zdaniem dr hab. Szymona Tarapaty z Uniwersytetu Jagiellońskiego, nie jest tajemnicą, że od 2016 roku był nacisk, a nawet wytyczne dla prokuratorów, by jak najczęściej występowali o tymczasowe aresztowanie. Dodał w rozmowie z Prawo.pl, że liczba tymczasowo aresztowanych jest ściśle zależna od liczby składanych przez prokuraturę wniosków, a ta z kolei od tego, kto zarządza tą instytucją. Wskazał też, że niezależnie od polityki prokuratury, sądy niezmiennie aprobuja ok. 90 proc. takich wniosków. „W takiej sytuacji wzrost liczby wniosków musiał skutkować przyrostem liczby tymczasowo aresztowanych” – podkreślił Tarapata.

Prokurator Anna Adamiak, rzecznik Prokuratora Generalnego, w odpowiedzi na pytania Prawo.pl dotyczące zmian polityki stosowania tymczasowych aresztowań i postulatów de lege ferenda w tym zakresie poinformowała, że Prokurator Generalny i Prokurator Krajowy nie wydali wytycznych dotyczących

występowania z wnioskami o tymczasowe aresztowanie przez prokuratorów.

Podała jednocześnie statystyki za pierwsze miesiące tego roku, z których wynika, że rozpoczął się ruch w drugą stronę. Jeśli w ubiegłym roku średnio w miesiącu do sądów trafiało blisko dwa tysiące wniosków o tymczasowe aresztowania, a w ostatnich miesiącach średnio 1350, to ten prawie 30-procentowy spadek jest raczej trendem niż przypadkiem” – ocenił portal.

Według Mikołaja Małeckiego statystyk za kilka pierwszych miesięcy nie można jeszcze uznać za trwałe zjawisko, ale gdyby ten spadek liczby wniosków utrzymał się, to być może jesteśmy świadkami istotnej zmiany w odniesieniu do stosowania tymczasowego aresztowania.

Na podstawie: Prawo.pl

Źródło: PAP-MediaRoom.pl